

Հաստատված է
ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ԵՎ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ
ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ
ամբիոնի << 31 >> << 08>> 2018. Նիստում (արձ.
թիվ 1)
Ամբիոնի պետ _____ Մ. Մուրադյան
2018թ.

**ՀՀ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱՀԱՄԱԼԻ
ՄՈԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ**

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ	Քաղաքացիական իրավունք - 1
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՍԻՉ	
ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ	Հեռակա
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	Իրավագիտություն
ԱՄՔԻՈՆ ▪ մասնաշենք/սենյակ ▪ հեռախոս ▪ էլ հասցե ▪ Web կայքի հասցե	Քաղաքացիական իրավունքի և քաղաքացիական դատավարության ամբիոն
ՀԵՂԻՆԱԿ/ՆԵՐ	Դ. Բայրամյան davityurist@mail.ru 094568881
ՈՒՍ.ՏԱՐԻ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ	3-րդ կուրս 2-րդ կիսամյակ, 4-րդ կուրս 1-ին կիսամյակ

ԿՐԵԴԻՏՆԵՐ	9 / ինք /
ԴԱՍԱԺԱՄԵՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄ	«Քաղաքացիական իրավունք - 1» դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 270 ժամ, որից 26 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար պարապմունք, 4 ժամ գործնական պարապմունք, 232 ժամ ինքնուրույն աշխատանք: Գործնական պարապմունքի համար նախատեսված ժամերին սովորողը լուծում է գործնական խնդիրներ և վարժություններ, պատրաստվում է հաջորդ դասին: Ինքնուրույն աշխատանքի համար հատկացված ժամերին սովորողը կատարում է գրականության ընթերցում և մշակում, վերլուծական, հետազոտական աշխատանք, դասախոսի հանձնարարությամբ կարող է գրել ռեֆերատներ և էսսեներ, պատրաստվում է հաջորդ դասին: Լսարանային դասերը կայանում են շաբաթը երկու անգամ՝ 80 րոպե տևողությամբ: Դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի վերջում ստուգաքննությամբ:
ՆԱԽԱԴԱՅՄԱՆ	Դասընթացը կառուցվում է «ՀՀ քաղաքացիական իրավունք» դասընթացի իմացության վրա:

ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ	Դասընթացի շրջանակներում ուսումնասիրվում են քաղաքացիական իրավունքի հասկացությունը, առարկան, մեթոդաբանությունը, աղբյուրները, սուբյեկտները, օբյեկտները, գործարքները, ներկայացուցչությունը, ժամկետները, քաղաքացիական իրավահարաբերությունների ծագումը, իրականացումը և պաշտպանությունը:
ՆՊԱՏԱԿ/ԽՆԴԻՐՆԵՐ	<p>Դասընթացի նպատակն է սովորողներին տալ համապարփակ գիտելիքներ`</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• քաղաքացիական իրավունքի` որպես իրավունքի ճյուղի հասկացության, էության և բովանդակության մասին • իրավունքի համակարգում քաղաքացիական իրավունքի դերի և նշանակության մասին • քաղաքացիական իրավահարաբերության հասկացության, բովանդակության, իրականացման և պաշտպանության մասին • քաղաքացիական իրավունքի սուբյեկտների տեսակների, նրանց իրավասուբյեկտության մասին • քաղաքացիական իրավունքի օբյեկտների, նրանց դասակարգման մասին • գործարքների հասկացության, դրանց տեսակների և ձևի, վավերության պայմանների մասին • ներկայացուցչության հասկացության և տեսակների մասին • ժամկետների հասկացության և տեսակների, հայցային վաղեմության մասին
ԿՐԹԱԿԱՆ ԵԼՔԱՅԻՆ ԱՐԴՅՈՒՆՆԵՐ Կարողանա՝	1. սահմանել քաղաքացիական իրավունքի հասկացությունը, 2. ընկալել քաղաքացիաիրավական հարաբերությունների նշանակությունը և դասակարգումը 3. ներկայացնել քաղաքացիական իրավունքի սուբյեկտների իրավական կարգավիճակի տարրերը / իրավունքներ և պարտականություններ/ 4. ներկայացնել քաղաքացիական իրավունքի օբյեկտների հասկացությունը, վերլուծել դրանց տեսակները 5. սահմանել գործարքների հասկացությունը, տեսակները և ձևը, վերլուծել գործարքների վավերության պայմանները 6. սահմանել ներկայացուցչության հասկացությունը և տեսակները, լիազորագրին ներկայացվող պահանջները 7. ներկայացնել ժամկետների հասկացությունը և հաշվարկման կարգը, ընկալել հայցային վաղեմության նշանակությունը

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ	
----------------------	--

Հիմնական	1. Ամբիոնի կողմից մշակված դասախոսություններ 2. Բարսեղյան Տ.Կ. - ՀՀ քաղաքացիական իրավունք, Մաս առաջին, 3-րդ հրատարակչություն, Երևան, 2006թ. 3. Ավետիսյան Վ.Դ., Մեղրյան Ս.Գ. - Քաղաքացիական իրավունք / գործնական պարապմունքների ձեռնարկ/, Մաս առաջին, ԵՊՀ հրատարակչություն, Երևան-2006թ. 4. Հայկական ՍՍՀ քաղաքացիական իրավունք, հատոր 1, Ս. Հ. Հովհաննիսյանի խմբ., Եր., ԵՊՀ հրատ., 1978թ. 5. Պետրոսյան Ռ. Գ, Հայաստանի քաղաքացիական դատավարություն, Եր., 2003 6. Гражданское право / Под ред. А И. Калпина, А И. Масляева. — М.: Проспект, 2011 7. Гражданское право / под общ. ред. С.С. Алексеева. - М. : Норма, 2006 8. Актуальные проблемы гражданского права: сборник ст. - М. Вып.4. - 2002. 9. Комментарий к Гражданскому Кодексу Российской Федерации: части первой. под ред. Н. Д. Егорова и А.П. Сергеева, М., 2005 10. Брагинский М. И., Витрянский В.В. Договорное право, Книга первая, общие положения, М., 2000
Լրացուցիչ	1. Բարսեղյան Տ. Կ., Մտավոր սեփականության իրավունք, Եր. 2002թ. 2. Толстой Ю. К. Принципы гражданского права: Правоведение, М. 1992 3. Халфина Р. О. Общее учение о правоотношении М., 1974 4. Грибанов В. П. Юридические лица, М. 1961 5. Братусь С. Н. Субъекты гражданского права, М. 1950 6. Грибанов В. П. Сроки в гражданском праве М., 1954

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ	Ստուգարք (ստուգված, չստուգված)
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԶԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ	Սովորողը դասընթացից կարող է հանդես բերել մինչև 100% (ստուգված) առաջադիմություն:
ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	
Ներկայություն	Դասապլանի որևէ փոփոխություն նախօրոք կտեղեկացվի սովորողին: Սովորողի դասերին ներկայությունը բխում է նրա իսկ շահերից, քանի որ ներկայությունը ենթադրում է ունկընդորդում, մասնակցություն քննարկումներին, չհասկացված կամ վատ հասկացված խնդիրների պարզաբանում, ինքնուրույն աշխատանքների հանձնում: Սովորողն այս դեպքում հնարավորություն է ունենում լսել ոչ միայն ծրագրային նյութը, այլև մասնակցել քննարկումներին, բանավեճերին, անել ինքնուրույն դատողություններ և հայտնել սեփական տեսակետը:

Գրավոր աշխատանքների ներկայացվող պահանջներ	Գրավոր աշխատանքների ժամանակ արգելվում է ծածկագրերից օգտվելը: Ծածկագրի հայտնաբերման դեպքում աշխատանքը գնահատվում է զրո միավոր:
Ինքնուրույն և գործնական աշխատանքներ	Ինքնուրույն և գործնական աշխատանքները անհրաժեշտ է կատարել առանց կողմնակի միջամտության և հանձնել դրանք նշված ժամանակահատվածում: Ինքնուրույն աշխատանքում արգելվում է գրագողությունը: Այլոց մտքերը օգտագործելու դեպքում սովորողը պարտավոր է նշել աղբյուրը ըստ ընդունված ակադեմիական ձևաչափի:

Թեմա 1
Քաղաքացիական իրավունքը՝ որպես իրավունքի ճյուղ
(2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք)

Թեմայի հարցերը	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Քաղաքացիական իրավունքի հասկացությունը 2. Քաղաքացիական իրավունքի սահմանազատումը իրավունքի այլ ճյուղերից 3. Քաղաքացիական իրավունքի սկզբունքները 4. Քաղաքացիական իրավունքի համակարգը 5. Քաղաքացիական իրավունքի գիտությունը	Հարցեր 1-5 ներկայացվում է դասախոսություն: Հարցեր 1-5 սեմինար պարապմունք՝ անհատական հարցումների ձևով Հարցեր 1-5 ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները

Թեմա 2
Քաղաքացիական իրավունքի աղբյուրները
(2 ժամ դասախոսություն)

Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Իրավունքի աղբյուրի հասկացությունը և տեսակները, քաղաքացիական օրենսդրություն 2. Քաղաքացիական օրենսդրության կիրարկումը	Հարցեր 1-2 - ներկայացվում է դասախոսություն՝ խմբակային քննարկման միջոցով: Հարցեր 1-2 ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները

Թեմա 3
Քաղաքացիական իրավահարաբերություններ
(2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք)

Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Քաղաքացիական իրավահարաբերության հասկացությունը և տարրերը 2. Քաղաքացիական իրավահարաբերությունների դասակարգումը 3. Քաղաքացիական իրավահարաբերությունների ծագման, փոփոխման և դադարման հիմքերը	Հարցեր 1-3 - ներկայացվում է դասախոսություն: Հարցեր 1-3-սեմինար պարապմունք՝ անհատական հարցումների միջոցով: Հարցեր 1-3 ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները

Թեմա 4
Ֆիզիկական անձինք որպես քաղաքացիական իրավունքի սուբյեկտ
(4 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք)

Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
----------------------	---

1. Քաղաքացիների իրավասությունները 2. Խնամակալություն և հոգաբարձություն, պատրուած 3. Քաղաքացու բնակության վայրը, քաղաքացիական կացության ակտեր 4. Քաղաքացուն անհայտ բացակայող ճանաչելը և մահացած հայտարարելը	Հարցեր 1-4 - ներկայացվում է դասախոսություն: Հարցեր 1-4 - սեմինար պարապմունք՝ անհատական հարցումների միջոցով: Հարցեր 1-4 ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները
--	--

Թեմա 5 Իրավաբանական անձինք որպես քաղաքացիական իրավունքի սուբյեկտ (4 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք, 2 ժամ գործնական պարապմունք)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Իրավաբանական անձի հասկացությունը և հատկանիշները 2. Իրավաբանական անձի իրավասությունները, իրավաբանական անձի մարմինները, իրավաբանական անձի ծագումն ու դադարումը 3. Իրավաբանական անձի անվանումը, ապրանքանիշը, արտադրական դրոշմանիշը, իրավաբանական անձանց տեսակները 4. Տնտեսական ընկերությունների և ընկերակցությունների հասկացությունը և տեսակները 5. Ոչ առևտրային կազմակերպություններ, ներկայացուցչություններ և մասնաճյուղեր	Հարցեր 1-5 - ներկայացվում է դասախոսություն: Հարցեր 1-3 - սեմինար պարապմունք՝ անհատական հարցումների ձևով: Հարցեր 4-5- իրականացվում է գործնական պարապմունք. սովորողները պատրաստում են գեկույցներ՝ նախապես տրված թեմաներով, լուծում են գործնական խնդիրներ և վարժություններ: Հարցեր 1-5 ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները

Թեմա 6 Հայաստանի Հանրապետությունը և վարչատարածքային միավորումները որպես քաղաքացիական իրավունքի սուբյեկտ (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն

1. Հայաստանի Հանրապետության, մարզերի և համայնքների իրավասությունների և իրավապահության առանձնահատկությունները 2. Պետության մասնակցության ձևերը քաղաքացիական իրավահարաբերություններին	Հարցեր 1-2 – ներկայացվում է դասախոսություն: Հարցեր 1-2 – սեմինար պարապմունք՝ խմբակային քննարկման միջոցով՝ ընդգծելով պետության դերը քաղաքացիաիրավական հարաբերություններում: Հարցեր 1-2 ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները
---	---

Թեմա 7 Քաղաքացիական իրավունքի օբյեկտները (2 ժամ դասախոսություն, 4 ժամ սեմինար պարապմունք, 2 ժամ գործնական պարապմունք)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Իրերի հասկացությունը և դասակարգումը 2. Դրամը և արժեթղթերը 3. Մտավոր գործունեության արդյունքները որպես քաղաքացիական իրավունքների օբյեկտ 4. Տեղեկատվությունը որպես քաղաքացիական իրավունքի օբյեկտ 5. Անձնական ոչ գույքային բարիքները, աշխատանքները և ծառայությունները որպես քաղաքացիական իրավունքների օբյեկտ	Հարցեր 1-5 – ներկայացվում է դասախոսություն: Հարցեր 1-5 – սեմինար պարապմունք՝ սովորողների անհատական հարցումների ձևով: Հարցեր 2-5 – գործնական պարապմունք. սովորողները լուծում են գործնական խնդիրներ և վարժություններ: Հարցեր 1-5 ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները

Թեմա 8 Գործարքներ (4 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք, 2 ժամ գործնական պարապմունք)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Գործարքի հասկացությունը, առանձնահատկությունները, կամքը և կամահայտնությունը գործարքում 2. Գործարքների տեսակները և ձևը 3. Գործարքի վավերության պայմանները, անվավեր գործարքներ	Հարցեր 1-3 – ներկայացվում է դասախոսություն: Հարցեր 1-2 – սեմինար պարապմունք՝ սովորողների անհատական հարցումների ձևով: Հարցեր 2-3 – գործնական պարապմունք. սովորողները ներկայացնում են իրենց կողմից կազմված գործարքների տեսակներ՝ ընդգծելով վավերության պայմանները:

	Հարցեր 1-3 ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները
--	---

Թեմա 9 Ներկայացուցչություն (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Ներկայացուցչության հասկացությունը և տեսակները 2. Լիազորագիր	Հարցեր 1-2 – ներկայացվում է դասախոսություն: Հարցեր 1-2 – սեմինար պարապմունք՝ սովորողների անհատական հարցումների ձևով: Հարցեր 1-2 ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները

Թեմա 10 Ժամկետները քաղաքացիական իրավունքում, հայցային վաղեմություն (4 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք, 2 ժամ գործնական պարապմունք)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Ժամկետների հասկացությունը և տեսակները 2. Ժամկետների հաշվարկման կարգը 3. Հայցային վաղեմության հասկացությունը և նշանակությունը 4. Հայցային վաղեմության կասեցումը, ընդհատումը և վերականգնումը 5. Պահանջներ, որոնց վրա հայցային վաղեմություն չի տարածվում	Հարցեր 1-5 – ներկայացվում է դասախոսություն: Հարցեր 1-2 – սեմինար պարապմունք՝ խմբակային քննարկման միջոցով: Հարցեր 3-5 – գործնական պարապմունք. սովորողները լուծում են գործնական խնդիրներ և վարժություններ: Հարցեր 1-5 ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները

Թեմա 11 Քաղաքացիական իրավահարաբերությունների ծագումը, իրականացումը և պաշտպանությունը (2 ժամ դասախոսություն, 4 ժամ սեմինար պարապմունք)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն

1. Քաղաքացիական իրավունքների իրականացումը և պարտականությունների կատարումը 2. Քաղաքացիական իրավունքների պաշտպանությունը, ձևերը և եղանակները 3. Անձնական ոչ գույքային իրավունքները և դրանց պաշտպանությունը	Հարցեր 1-3 – ներկայացվում է դասախոսություն: Հարցեր 1-3 – սեմինար պարապմունք՝ սովորողների անհատական հարցումների ձևով: Հարցեր 1-3 ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները
---	---

Հարցաշար

«Քաղաքացիական իրավունք 1» առարկայի ստուգարքի

1. Քաղաքացիական իրավունքի հասկացությունը
2. Քաղաքացիական իրավունքի սահմանազատումը իրավունքի այլ ճյուղերից:
3. Քաղաքացիական իրավունքի սկզբունքները :
4. Քաղաքացիական իրավունքի համակարգը:
5. Քաղաքացիական իրավունքը որպես գիտություն:

6. Իրավունքի աղբյուրի հասկացությունը և տեսակները: Քաղաքացիական օրենսդրություն:
7. Քաղաքացիական օրենսդրության կիրարկումը:
8. Քաղաքացիական իրավահարաբերության հասկացությունը և տարրերը:
9. Քաղաքացիական իրավահարաբերությունների դասակարգումը:
10. Քաղաքացիական իրավահարաբերությունների ծագման, փոփոխման և դադարման հիմքերը:
11. Քաղաքացիների իրավասուբյեկտությունը:
12. Խնամակալություն և հոգաբարձություն, Պատրոնաժ:
13. Քաղաքացու բնակության վայրը , քաղաքացիական կացության ակտեր:
14. Քաղաքացուն անհայտ բացակայող ճանաչելը և մահացած հայտարարելը:
15. Իրավաբանական անձի հասկացությունը և հատկանիշները:
16. Իրավաբանական անձի իրավասուբյեկտությունը, իրավաբանական անձի մարմինները:
17. Իրավաբանական անձի ծագումն ու դադարումը:
18. Իրավաբանական անձի անվանումը, ապրանքանիշը, արտադրական դրոշմանիշը: Իրավաբանական անձանց տեսակները:
19. Տնտեսական ընկերությունների հասկացությունը և տեսակները:
20. Տնտեսական ընկերակցությունների հասկացությունը և տեսակները:
21. Ոչ առևտրային կազմակերպությունների հասկացությունը և տեսակները:
22. Ներկայացուցչություններ և մասնաճյուղեր:
23. Հայաստանի Հանրապետության, մարզերի և համայնքների իրավասուբյեկտության առանձնահատկությունները:
24. Պետության մասնակցության ձևերը քաղաքացիական իրավահարաբերություններին:
25. Իրերի հասկացությունը և դասակարգումը:
26. Դրամը և արժեթղթերը:
27. Մտավոր գործունեության արդյունքները որպես քաղաքացիական իրավունքների օբյեկտ:
28. Տեղեկատվությունը որպես քաղաքացիական իրավունքների օբյեկտ:
29. Անձնական ոչ գույքային բարիքները որպես քաղաքացիական իրավունքների օբյեկտ:
30. Աշխատանքները և ծառայությունները որպես քաղաքացիական իրավունքների օբյեկտ:
31. Գործարքի հասկացությունը, գործարքի առանձնահատկությունները, կամքը և կամահայտնությունը գործարքում:
32. Գործարքների տեսակները:
33. Գործարքների կնքման ձևերը:
34. Գործարքի վավերության պայմանները, անվավեր գործարքներ:
35. Ներկայացուցչության հասկացությունը և տեսակները:
36. Լիազորագիր, հասկացությունը և տեսակները:
37. Ժամկետների հասկացությունը և տեսակները:
38. Ժամկետների հաշվարկման կարգը:
39. Հայցային վաղեմության հասկացությունը և նշանակությունը:
40. Հայցային վաղեմության կասեցումը, ընդհատումը, վերականգնումը:
41. Պահանջներ, որոնց վրա հայցային վաղեմություն չի տարածվում:
42. Քաղաքացիական իրավունքների իրականացումը և պարտականությունների կատարումը:
43. Քաղաքացիական իրավունքների պաշտպանությունը, ձևերը և եղանակները:
44. Անձնական ոչ գույքային իրավունքները և դրանց պաշտպանությունը: